

พราหมณ์บุญ

คุณค่าของมนต์แห่งศรัทธา

พรานบุญ

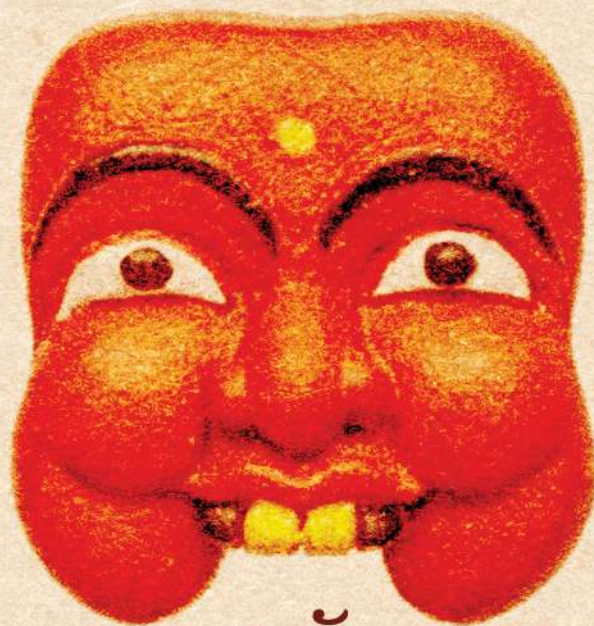
คุณตาของมนต์แห่งศรีทราฯ

"ตาพรานบุญ" ในวงการโนรา ไม่ใช่แค่ตัวตลกที่สร้างเสียงหัวเราะ แต่คือหนึ่งในครูตันที่ลูกหลานโนราให้ความเคารพอย่างสูง หน้ากากพรานหรือ"หน้าพราน"นั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ไม่ต่างจากเทริด และเป็นตัวแทนของความเชื่อ ศรัทธา และตำนานที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

พรชนบุญ

คุณค่าของมนต์แห่งศรัทธา

สาบัญ

เรื่อง

หน้าที่

นิยามความหมาย

1

ประวัติความเป็นมา

1

พรานบุญ - มโนราห์ พรานป่ากินรี

2

ทำรำพรานบุญ

6

นิยามความหมาย

พราณผู้นั้น จำแนกได้ 3 ความหมาย โดยพิจารณาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- “ตัวตลก” ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในการแสดงโนราของทางภาคใต้ ไม่ว่าจะแสดงเรื่องใดหรือเพตใดก็จะมีตัวละครตัวหนึ่งที่สวมหน้าพราณ ซึ่งมีหน้าที่ในการเรียกเสียงหัวเราะจากคนดู
- “ตัวละคร” ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวรรณคดีเรื่องพระสุธนมนิหรา โดยผู้สวมหน้าพราณนี้หมายถึง “พราณบุญ” ผู้จับนางมโนห์รามาถวายพระสุธน และ
- “ครู/บรรพชน” เป็นความเชื่อดั้งเดิมของคนในพื้นที่ว่าหน้าพราณจะเป็นตัวแทนของครูโนราหรือ“ครูหมอ” และบรรพชนที่ล่วงลับที่สอนวิชาโนราและหน้าพราณ (ปรีนทร์ นาคสิงห์ น. 331 – 332)

ที่มา: <https://www.facebook.com/333048083837220/photos/pb.100057459578423.-2207520000/747491045726253/?type=3>

ที่มา: <https://www.facebook.com/333048083837220/photos/pb.100057459578423.-2207520000/603156583493034/?type=3>

ที่มา: <https://www.facebook.com/333048083837220/photos/pb.100057459578423.-2207520000/1153935641748456/?type=3>

ประวัติความเป็นมา

“พราณบุญ” หรือ พราณบุญทริก (อ่านว่า บุญ-ตะ-ริก ซึ่งแปลว่า บัวขาว) เป็นตัวละครประกอบที่สำคัญตัวหนึ่งในละครชาตรี เรื่อง มโนราห์ ซึ่งเป็นตัวดำเนินเรื่องราวในช่วงแรกของการแสดงถือว่าเป็นปฐมบทของการแสดงละครเรื่องนี้ โดยเค้าโครงของเรื่อง มโนราห์ นำมาจากเรื่องเล่าอดีตชาติของพระสมณโคดมตัวละครพราณบุญ ในเรื่องมโนราห์เป็นพราณผู้หนึ่งที่อาศัยอยู่ในเมืองนครปัญจาล ครั้งหนึ่งพราณบุญได้เข้าป่าล่าสัตว์แล้วได้ไปช่วยชีวิตพญานาคชื่อ ชมพูจิต โดยพราณบุญได้ฆ่าผู้ประทุษร้ายต่อพญานาคตาย ท้าวชมพูจิตซึ่งเป็นพญานาคจึงพาพราณบุญลงไปเมืองบาดาลและทำความเคารพสักการะพราณป่าเป็นเวลา 7 วัน แล้วก็พากลับมาส่งที่เมืองมนุษย์พร้อมกบมอเพรณิลจินดาให้กับพราณบุญไว้อย่างมากมายแล้วสั่งไว้ว่าต่อไปภายหน้าถ้าต้องการให้ช่วยเหลือขอให้ออกจะยินดีช่วยทุกอย่าง ครั้นวันหนึ่งพราณบุญได้ออกไปล่าสัตว์ในป่าจนถึงอาศรมพระฤๅษี ซึ่งอยู่ใกล้กับสระโบกขรณีจึงเข้าไปนมัสการ บังเอิญวันนั้นตรงกับวันเพ็ญกลางเดือนเพ็ญกินรีจะพากันมาเล่นน้ำสงกรานต์มาจนถึงอาศรมของพระฤๅษี พราณบุญได้ยินจึงไปแอบดูแล้วคิดอยากจะจับนางกินรีไปถวายพระสุธน จึงกลับไปปรึกษาพระฤๅษีเพื่อหาวิธีจับนางกินรี จึงทราบว่าจะต้องใช้บ่วงบาศที่ได้จากท้าวชมพูจิตในการจับเท่านั้น พราณบุญจึงเดินทางไปขอบ่วงบาศจากท้าวชมพูจิตแล้วนำมาจับนางกินรีในวันเพ็ญต่อมาเพื่อจะได้นำไปถวายพระสุธน (ศิริชัย นาคพุด อ่างถึงในกรมศิลปากร, 2498, น. 8-9)

พราณบุญ
คุณตาของมนต์แห่งศรัทธา

❧ ๒๒๒ ❧ พรานบุญ - มโนราห์ พรานป่ากินรี ❧

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ท่ามกลางป่าลึก สถานที่ๆเต็มไปด้วยสัตว์วิเศษและแปลกประหลาดสุดจะจินตนาการได้ กลางป่าแห่งนี้มีเมืองใหญ่อยู่สองเมืองใกล้ๆกัน เมืองแรกชื่อว่า อุดรปัญจาล แกร่งโดยกษัตริย์พระนามว่า อาทิตยวงศ์ และอีกเมืองชื่อว่านครหาญจะปกครองโดยพระเจ้านนทราช แม้ว่าทั้งสองเมืองนี้ จะมีอาณาเขตติดกันแต่สภาพแวดล้อมของทั้งสองเมือง กลับแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงที่เมืองอุดรปัญจาลนั้นมีพญานาคชื่อนามว่า ท้าวชมพูนิตนาคราช คอยดูแลรักษาอยู่ เมืองนี้จึงมีแต่ความอุดมสมบูรณ์และเจริญรุ่งเรือง ผิดกับเมืองนครหาญจะซึ่งถึงแม้จะมีอาณาเขตที่ติดกันก็ตาม แต่กลับเป็นเมืองที่แห้งแล้งข้าวยากหามาแพง เนื่องจากกษัตริย์ผู้ครองนครปกครองประชาชนชนด้วยการกดขี่ไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม จึงไม่ได้รับพรจำพญานาคราชประชนจากนครหาญจะจึงพากันอพยพหนีความยากลำบากมาอยู่อาศัยที่เมืองอุดรปัญจาล ปลอ่ยทิ้งให้บ้านเกิดเมืองนอนของตนเองต้องรกร้าง สร้างความอดอันคับแค้นใจให้กับพระเจ้านนทราช กษัตริย์แห่งนครหาญจะเป็นอย่างมาก พระเจ้านนทราชจึงต้องการจะกำจัดท้าวชมพูนิตนาคราช เพราะคิดว่าท้าวชมพูนิตนาคราช ลำเอียง ดลบันดาลให้ฝนตกที่เมืองอุดรปัญจาลเพียงฝ่ายเดียว

พระเจ้านนทราชจึงให้บุโรหิต ออกตามหาผู้ที่สามารถจะฆ่าพญานาคได้ บุโรหิตได้ออกตามหาตามหัวเมืองต่างๆทั่วทวีป จนได้พบกับพราหมณ์เฒ่าผู้หนึ่ง ซึ่งมีมนต์วิเศษลึกลับสามารถปราบพญานาคได้บุโรหิต จึงเชิญพราหมณ์เฒ่ามารับฟังข้อเสนอของพระเจ้านนทราช ว่าถ้าหากพราหมณ์เฒ่าสามารถกำจัดท้าวชมพูนิตนาคราชได้ก็จะได้ครองสมบัติของนครหาญจะครั้งหนึ่ง พราหมณ์เฒ่าจึงตกลงรับข้อเสนอ แล้วเดินทางไปที่ริมสระน้ำใหญ่บริเวณชานเมืองอุดรปัญจาล ซึ่งเป็นทางขึ้นลงของท้าวชมพูนิตนาคราช เมื่อไปถึงพราหมณ์เฒ่าก็รำยมนต์ลงไปที่สระน้ำทันทีเกิดคลื่นยักษ์สั่นสะเทือนไปทั่วสระน้ำ น้ำที่เคยใสสะอาดก็ขุ่นมัวท้าวชมพูนิตนาคราชที่อยู่ในน้ำ ก็เกิดความรำร้อนเหมือนกับถูกไฟเผาและรู้ทันทีว่าไม่สามารถสู้กับพราหมณ์เฒ่าได้ แต่ยังโชคดีที่ในขณะที่ประกอบพิธีอยู่นั้น พราหมณ์เฒ่าได้เข้าไปในป่าเพื่อหารากไม้เอามาทำเป็นเชือกไว้จับพญานาค ท้าวชมพูนิตนาคราชจึงได้โอกาสแปลงกายเป็นพราหมณ์หนุ่มรับหนี่ขึ้นจากสระน้ำ แล้วไปซ่อนตัวอยู่ในป่าใกล้ๆ เพื่อคิดหาวิธีทำลายมนต์ของพราหมณ์เฒ่า

ซึ่งขณะนั้นเองก็เป็นเวลาเดียวกันกับที่พรานป่านามว่าพรานบุญ กำลังเข้าป่ามาล่าสัตว์ท้าวชมพูนิตนาคราช ก็ไม่รู้จะหนีไปพึ่งใครเลยลองเสี่ยงเข้าไปพูดคุยกับพรานบุญว่า ท่านพราน ท่านจะทำยังงั้ถ้าหากว่ามีคนคิดจะทำร้ายท้าวชมพูนิตนาคราช พรานบุญก็ตอบขึ้นทันทีว่าข้าเองเป็นชาวเมืองอุดรปัญจาลที่มีท้าวชมพูนิตนาคราชคอยรักษาคุ้มครองอยู่ หากมีใครคิดจะทำอันตรายแก่ท้าวชมพูนิตนาคราช ข้าสาบานเลยว่า จะฆ่ามันผู้นั้นโดยไม่รีรอ เมื่อท้าวชมพูนิตนาคราชได้ยินเช่นนั้นก็ดีใจมาก รีบเผยร่างจริงให้แก่พรานบุญได้เห็นพร้อมกับเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้พรานบุญฟัง พรานบุญเลยขออาสาไปช่วยเหลือท้าวชมพูนิตนาคราชโดยการที่พรานบุญนั้นแอบไปขโมยในป่า ใกล้กับโรงพิธีของพราหมณ์เฒ่า แล้วใช้หน้าไม้ของเขายิงพราหมณ์เฒ่าจนบาดเจ็บก่อนจะเข้าไปขโมยให้พราหมณ์เฒ่าคลายมนต์สะกด แล้วจึงฆ่าทิ้ง ทำให้ท้าวชมพูนิตนาคราชหลุดจากมนต์สะกดได้สำเร็จและเพื่อเป็นการขอบคุณ ท้าวชมพูนิตนาคราชจึงชวนพรานบุญไปเที่ยว นครได้พักพบนานถึงเจ็ดวันเจ็ดคืนพร้อมทั้งมอบสิ่งมีค่ามากมายให้แก่พรานบุญ และสัญญาอีกว่า เมื่อใดก็ตามที่พรานบุญต้องการความช่วยเหลือท้าวชมพูนิตนาคราชก็จะไม่รีรอที่จะช่วยเหลือ หลังจากรำลากันแล้ว พรานบุญก็กลับไปใช้ชีวิตตามเดิม เข้าป่าล่าสัตว์ตามปกติ

แต่มีอยู่วันหนึ่งพรานบุญได้เข้าไปล่าสัตว์ในป่าลึกกว่าทุกวันนี้จนได้ไปพบกับพระฤๅษีนามว่า กัสสปะ พรานบุญเข้าไปกราบไหว้และพูดคุยด้วย และพระฤๅษีได้เล่าให้พรานบุญฟังว่า ในป่าแห่งนี้มีสระน้ำชื่อว่าโบกขรณีในทุกๆ เจ็ดวันจะมีนางกิริ อิดาของท้าวทุมราชบินมาจากภูเขากราส เพื่อมาเล่นน้ำถ้าหากพรานบุญอยากจะเห็น ให้ไปยืนแอบดูที่ริมสระน้ำแล้วจะได้เห็นเป็นบุญตา ด้วยความสงสัยว่ามันจริงหรือเปล่าพรานบุญจึงไปแอบในพุ่มไม้ ริมขอบสระ และเพียงไม่นานนางกิริก็บินมาเล่นน้ำในสระจริงๆ พวกนางมีรูปโฉมงดงามมากๆ แบบที่พรานบุญไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน พรานบุญจึงคิดว่า จะจับนางกิริสักนางหนึ่งไปถวายพระสุณ พระโอรสของท้าวอทิตยวงศ์กษัตริย์เมืองอุดรบ้านจาล เพื่อเป็นของขวัญจากป่าพรานบุญจึงกลับมาถามพระฤๅษีว่า เขาจะจับนางกิริได้อย่างไร พระฤๅษีจึงตอบว่า การจะจับกิรินั้นไม่สามารถทำได้ง่ายๆ เพราะพวกนางบินเร็วดังสายฟ้า นอกจากจะล่าพรานบุญจะใช้บ่วงบาศของพญาครุฑจับเท่านั้น เมื่อได้ยินเช่นนี้พรานบุญก็นึกขึ้นได้ทันทีว่า จะต้องเดินทางไปพบกับท้าวชมพูจิตนาคราช เพื่อที่จะขอยืมบ่วงบาศ ซึ่งบ่วงบาศนั้น เป็นของคู่ชีวิตของพญาครุฑที่เหล่าพญาครุฑมีไว้สำหรับป้องกันตัวจากการโจมตีของพญาครุฑ จะยกให้แก่คนอื่นไม่ได้แต่ก็ด้วยเหตุผลที่พรานบุญนั้น เคยช่วยเหลือชีวิตท้าวชมพูจิตนาคราชเอาไว้ ท้าวชมพูจิตนาคราชจึงยอมให้พรานบุญขอยืมบ่วงบาศไปใช้ได้ เมื่อใช้เสร็จแล้วก็ให้นำกลับมาคืนและหลังจากที่พรานบุญได้บ่วงบาศ เขาก็รีบไปที่สระโบกขรณี แล้วแอบย่องเข้าไปใกล้ๆ จากนั้นก็ใช้บ่วงบาศเหวี่ยงไปจับนางกิริได้หนึ่งนางชื่อว่า มโนราห์ ซึ่งเป็นน้องคนสุดท้องที่บินหนีไม่ทัน พรานบุญนำเอานางมโนราห์กลับไปเมืองอุดรบ้านจาล เพื่อถวายให้แก่พระสุณ แต่ทันทีที่พระสุณและนางมโนราห์ได้เจอกันทั้งคู่ก็หลงรักกันทันทีเนื่องจากเคยเป็นคู่กันมาแต่ชาติปางก่อน ทั้งสองจึงได้อภิเษกสมรสกัน ส่วนพรานบุญก็ได้รับรางวัลจากพระราชอาอย่างงาม

ที่มา: https://www.matichon.co.th/entertainment/arts-culture/news_3281434

แต่ทุกอย่างก็ไม่ได้ราบเรียบสวยงามอย่างที่คิด เพราะวปอโรหิตของเมืองอุดรบ้านจาลหมายมั่นที่จะให้ลูกสาวของตนเองได้อภิเษกสมรสกับพระสุณแต่ตอนนี้นางมโนราห์ทำให้ความฝันของเขาสลายไปสร้างความโกรธแค้นให้แก่เขาเป็นอย่างมาก เขาจึงแอบไปยุยงเจ้าเมืองปัจจันตนครให้ยกทัพมาตีเมืองของตนเองแล้ว เสนอให้พระสุณยกทัพออกไปปกป้องเพื่อที่จะได้มีโอกาสกำจัดนางมโนราห์และหลังจากที่พระสุณยกทัพออกไปรบนอกเมืองแล้วในคืนหนึ่ง พระเจ้าอทิตยวงศ์ฝันว่ามียักษ์เข้ามาในพระราชวังแล้วพยายามที่จะควักเอาดวงใจของพระองค์ไปเมื่อตื่นขึ้น จึงเรียกปุโรหิตมาตรวจดูดวงชะตา และก็เป็นโอกาสให้ปุโรหิตทูลความเท็จว่า ความฝันนั้นเป็นรางร้ายข้าศึกจะเข้ามาในพระราชวังและประหารพระองค์ ประชาชนจะพากันเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้าเมืองหลวงจะถูกเผาจนหมดสิ้นทางแก้เดียวก็คือจะต้องใช้สัตว์สองเท้า สัตว์สี่เท้ามาทำพิธีบายัญเพื่อสะเดาะเคราะห์ บ้านเมืองจึงจะอยู่รอดปลอดภัยและถ้าจะให้พิธีศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้นจะต้องใช้สัตว์มนุษย์ครึ่งนก อย่างเช่นนางมโนราห์ มาบูชาัญบ้านเมืองถึงจะพ้นภัยได้โดยเร็ว พระราชากับพระราชินีได้พยายามชักชวนให้ปุโรหิตเปลี่ยนวิธีให้ไปใช้สัตว์อื่นแทน แต่ปุโรหิตก็ยืนยันกรานเช่นเดิมทั้งสองพระองค์จึงจำต้องทำเพื่อบ้านเมืองสั่งให้ทหารไปนำนางมโนราห์มาเข้าพิธีบูชาัญบรรยากาของพิธีบูชาัญนั้น เติมไปด้วยความโศกเศร้า ในขณะนั้นนางมโนราห์ก็พยายามคิดหาวิธีที่จะหนีเพราะนางรู้ว่าเรื่องราวทั้งหมดนี้ เป็นแค่แผนชั่วร้ายของปุโรหิตนางจึงทูลของพระราชาว่า ขอให้นางได้แต่งกายสวยงามสวมปีกและหางของนกตัวเป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งพระราชาก็ทรงอนุญาตและก็มีมอมขุดพร้อมทั้งปีกและหางให้แก่นางมโนราห์ร้ายรำด้วยท่วงท่าอันงดงามท่ามกลางฝูงคนมากมายและในขณะที่ทุกคนกำลังเพลิดเพลินอยู่นั้น มโนราห์ก็ได้โอกาสบินขึ้นสู่ท้องฟ้ามุ่งหน้ากลับไปยังเขาไกรลาสบ้านเกิดของนางทันที

พรานบุญ
คุณตาของมนต์แห่งศรัทธา

เมื่อพระสุธนชนะศึกและยกทัพกลับมาที่พระนครเขาได้ทราบข่าวปฐิติดคิดทรยศบ้านเมืองและเป็นต้นเหตุให้มนโรรักษ์คนรักของพระองค์ต้องหนีไปจึงสั่งประหารปฐิติดแล้วทูลลาพระบิดาและพระมารดาออกไปตามหามนโรรักษ์อันเป็นที่รัก แม้จะถูกห้ามปรามแค่ไหน แต่พระสุธนก็ยืนยันกรานที่จะเสด็จออกไปเพราะตนไปอาจจะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากมนโรรักษ์ได้ พระสุธนได้ไปขอให้พราณบุญนำทางไปที่สระโบกขรณี สถานที่ที่พราณบุญจึงนางมนโรรักษ์มาพบเขาเดินเข้าไปในป่าลึก และได้ไปพบกับฤๅษีกัสสปะ พระฤๅษีบอกกับพระสุธนว่านางมนโรรักษ์ได้แะมาหาตน และได้สั่งเอาไว้ว่าหากพระสุธนคิดจะเดินทางออกตามหานาง นางขอให้พระองค์ลี้ภัยเพราะว่าหนทางนั้นมันยากลำบากและอันตรายมาก ๆ นางได้ฝากผ้ากำพลกับแหวนเอาไว้ให้แก่พระสุธนด้วย แต่เมื่อพระสุธนได้เห็นทั้งสองสิ่ง ที่นางมนโรรักษ์ฝากไว้ให้ ก็ถึงกับกลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่จนพระฤๅษีสงสารเลยยอมมอบผงยาวิเศษให้พร้อมทั้งสอนมนต์ให้เอาไว้ใช้เอาตัวรอดในป่า แล้วก็ชี้ทางไปภูเขาไกรลาสให้แก่พระสุธน พระสุธนจึงกล่าวคำลาภักดิ์กับพราณบุญและพระฤๅษีกัสสปะ เพื่อออกเดินทางเพียงลำพังเข้าไปในป่าลึกกลับที่ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถที่จะผ่านไปได้นั้นมีผลไม้มากมายแต่ทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่มีพิษ พระสุธนเป็นคนฉลาดพระองค์จะกินแต่ผลไม้ที่พวกลิงกินได้เท่านั้น พระสุธนต้องเดินทางเข้าไปในป่านานหลายปี จนถึงป่าหยาตต้นไม้ที่เต็มไปด้วยหนามพิษไม่มีทางที่จะเดินต่อไปได้อีก พระสุธนจึงใช้ผ้ากำพลที่นางมนโรรักษ์ฝากไว้ให้มันเป็นผ้าที่ทอดจากขนสัตว์ เอามาห่มตัวแล้วก็นอนพักนิ่ง ๆ และขณะนั้นนกหัสติลิงค์เข้าใจว่า พระสุธนเป็นอาหาร มันจึงบินโฉบลงมาคาบเอาพระสุธนไปทิ้งไว้ที่รังของมันบนยอดไม้ เมื่อปล่อยภัยแล้ว พระสุธนก็ปีนหนีลงมาจากต้นไม้ และพบว่าตัวเองพ้นเขตป่าหยาตพิษมาแล้วจึงออกเดินทางต่อไปจนถึงภูเขาเขนทร์เป็นภูเขาที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ไม่มีช่องทางที่จะให้เดินทางผ่านไปได้ พระสุธนได้รำยมนต์ที่พระฤๅษีสอนให้จนสามารถผ่านไปฝั่งตรงข้ามได้ แต่ก็ต้องมาเจอกับป่าผืนใหม่ ที่เต็มไปด้วยพิษและสัตว์มีพิษ พระสุธนจึงใช้ยาผงวิเศษโคลมทั่วร่างกาย แล้วเดินผ่านป่าพิษจนมาพบกับ รังนกยูง จึงแอบเข้าไปพักเหนื่อยอยู่ในโพรงไม้ใหญ่แถวนั้นและแอบได้ยินนกยูงผิวเมียคู่หนึ่งคุยกันถึงเรื่องได้รับเชิญให้ไปร่วมพิธีล้างกลืนสาปมนุษย์ให้แก่นางมนโรรักษ์ที่จะมีขึ้นในวันรุ่งเช้า พิธีนี้จัดขึ้นหลังจากที่นางมนโรรักษ์กลับจากเมืองมนุษย์ได้ครบเจ็ดปีเจ็ดเดือนกับเจ็ดวัน

เมื่อพระสุธนได้ยินเช่นนั้นจึงรื้อให้นกยูงสองผิวเมียนั้นหลับแล้วแอบขึ้นไปในรังของนกแล้วไปซ่อนตัวอยู่ในขนนกยูงให้ นกยูงพาบินไปยังเขาไกรลาสและเมื่อไปถึงนกยูงก็ให้แะเกาะอยู่บนต้นไม้ใหญ่กลางหุบเขาพระสุธนจึงรีบกระโดดลงไป แอบในพุ่มไม้แถวนั้น และขณะที่กำลังซ่อนตัวอยู่ในพุ่มไม้พระสุธนได้เห็นเหล่านางกิ้งก่ากำลังดักน้ำจากสระโหนดาดเพื่อนำไปล้างกลืนสาปมนุษย์ให้กับนางมนโรรักษ์ พระสุธนจึงหาโอกาสแอบเอาแหวนใส่ลงไปใหม่อน้ำ โดยหวังว่าขณะที่นางมนโรรักษ์อาบน้ำ นางจะเห็นแหวนนี้แล้วจำได้ซึ่งมันก็เป็นแบบนั้น นางมนโรรักษ์ได้เห็นแหวนที่พระสุธนแอบใส่มาในหม้อ และรู้ทันทีว่า พระสุธนมาถึงเขาไกรลาสแล้วนางดีใจมาก รีบตามหาพระสุธนจนได้พบกันที่สุด มโนรรักษ์พาพระสุธนเข้าไปยังปราสาทเพื่อเข้าเฝ้าท้าวทุมราช พระบิดาของมนโรรักษ์ ทั้งคู่เล่าถึงเหตุการณ์ทั้งหมดให้ท้าวทุมราชฟัง จนท้าวทุมราชเห็นใจที่พระสุธนมีความรักต่อนางมนโรรักษ์อย่างมาก ไม่เช่นนั้นคงไม่เดินทางมาไกลฝ่าอันตรายนานปีการมาไกลถึงเพียงนี้

ท้าวทุมราชทำการทดสอบพระสุธนโดยการให้แสดงฝีมือยิงธนู ซึ่งเป็นสิ่งที่พระสุธนถนัดอยู่แล้วจนเป็นที่พอพระทัยของท้าวทุมราช แต่ก็ยังไม่พอพระสุธนจะต้องผ่านการทดสอบความรักความเอาใส่ใจที่มีต่อนางมโนราห์อีก ท้าวทุมราชให้พระธิดาทั้งเจ็ดพระองค์แต่งกายงดงามเหมือนกันแล้วมารับรักต่อหน้าพระสุธนนางทั้งเจ็ดนั้น มีรูปร่างหน้าตาเหมือนกันมากๆ ท้าวทุมราชให้พระสุธนชี้ว่านางผู้ใดคือนางมโนราห์คนรักของพระองค์ พระสุธนแยกไม่ออกจึงตั้งสัจจาอธิษฐานว่าถ้าในชาติก่อนตนไม่เคยคบหากับภรรยาของผู้อื่น มีจิตใจมั่นคงต่อนางมโนราห์เพียงผู้เดียวแล้วก็ขอให้พระองค์จำนางมโนราห์ได้ และแล้วพระอินทร์ที่แอบมองอยู่จากเบื้องบนก็อดทนไม่ไหว อยากจะให้ทั้งคู่ได้สมหวัง พระอินทร์จึงแอบส่งเสียงกระซิบให้พระสุธนได้ยินว่า นางผู้ใดมีแมลงวันทองบินมาจับนางผู้นั้นคือพระชายาของพระองค์ จากนั้นพระอินทร์ก็แอบแปลงการเป็นแมลงวันทองบินวนรอบศีรษะของนางมโนราห์แล้วจับที่ใบหน้าของนาง พระสุธนจึงรีบเข้าไปที่นางมโนราห์ทันทีทำให้ผ่านการทดสอบของท้าวทุมราชได้สำเร็จ

ท้าวทุมราชยินดีกับความรักทั้งคู่ของทั้งสอง จึงได้จัดงานอภิเษกสมรสให้กับพระสุธนและนางมโนราห์ ก่อนที่ทั้งคู่จะทูลขออนุญาตท้าวทุมราชกลับไปเมืองอุดรปัญจาล ท้าวทุมราชก็อนุญาตและร่วมเสด็จไปยังเมืองอุดรปัญจาลด้วย ทำให้กษัตริย์ของทั้งสองเมืองได้แลกเปลี่ยนของขวัญและกลายมาเป็นเพื่อนกันนับแต่บัดนั้น และหลังจากที่ท้าวทุมราชประทับอยู่ที่เมืองมณุษย์นานเจ็ดท้าวทุมราชก็อำลานางมโนราห์พระธิดาของพระองค์และชาวเมืองอุดรปัญจาลทุกคนเพื่อกลับไปยังภูเขากราสปล่อยให้พระสุธนและนางมโนราห์ได้ครองคู่กันและร่วมกันปกครองบ้านเมืองสืบต่อไป

ทำรำพรานบุญ

ท่าไหว้เหนือศีรษะ

ท่ารำมือไขว้หลัง

ท่าเอื้องตัวซ้าย

﴿ทำรำนพราณบุญ﴾

ทำเยื้องตัวขวา

ทำผูกผ้า

ทำ फैนสะเภา

ทำรำพรานบุญ

ทำจับผ้า

ทำพรานเดินรำ

ทำออก

﴿ทำรำพรานบุญ﴾

ท่าไหว้เหนือศีรษะ

ท่ามือพราน

ที่มา: <https://www.sanook.com/travel/1437679/>

ตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

พรานบุญ
คุณตาของมนต์แห่งศรัทธา